

Okresný úrad Bánovce nad Bebravou
odbor starostlivosti o životné prostredie
Nám. L. Štúra 7/7
957 01 Bánovce nad Bebravou

V Podlužanoch 24.10.2019

Stanovisko Občianskej iniciatívy občanov Podlužian v procese EIA k Zámeru „Kravín pôrodnica s.č. 375 – prestavba na halu pre ošípané“.

Občania Podlužian kategoricky **nesúhlasia s predmetným zámerom** PD Podlužany a neželajú si chov prasiat v intraviláne obce, čo vyjadrili aj v Petícii občanov v októbri 2017.

Trváme na tom, že chov ošípaných nepatrí do zastavaného územia obce a svojou činnosťou výrazne začaží životné prostredie nad únosnú mieru v obci Podlužany a aj v okolitých obciach a v meste Bánovce nad Bebravou. Touto činnosťou dôjde k poškodeniu zdravia obyvateľov znečistujúcimi látkami hlavne dusíkatého charakteru, ktoré sú svojou povahou nad mieru obtiažujúce a už pri malých koncentráciách pôsobia dráždivo.

V doplnenej rozptylovej štúdii je nedostatočne doplnený vplyv znečistujúcich látok na zastavané územie. Autor použil pôvodné schémy a umiestnil ich na satelitnú mapu územia. Opomenul však napr. obytnú štvrt Šíroviny, ktorá nie je na mapke znázornená. Popri tom je priamo ohrozená hnojovicovou nádržou, ktorá sa nachádza oproti tejto obytnnej zóne. Ďalej nie je na mapke zohľadnená sila a smer prúdenia vetra vzhladom na obytnú zónu a možné znečistenie ovzdušia. Autor v štúdii spomína dve obce, ale nevieme, o ktoré sa konkrétnie jedná. Máme zato, že doplnená rozptylová štúdie nevyriešila oprávnené obavy obyvateľov zo zhoršenia životného prostredia.

Objekty pre chov ošípaných sú charakterizované ako objekty s najviac dráždivou výrobou. Podľa odborníkov patrí chov hospodárskych zvierat medzi významných znečisťovateľov ovzdušia emisiami amoniaku a iných dusíkatých látok únikom z exkrementov. Pri chove ošípaných je znečistenie ovzdušia pachovými látkami veľmi intenzívne a vytvára podmienky pre množenie hmyzu a šírenie choroboplodných zárodkov, najmä pri vyšej teplote ovzdušia. Zápach vznikajúci pri chove ošípaných a manipulácii s hnojovicou sa nebude dotýkať len obce Podlužany, ale sa dotkne aj príahlých obcí a mesta Bánovce nad Bebravou. Už v súčasnosti sme obtiažovaní zo strany PD Podlužany intenzívnym využívaním hnojovice na polia v okolí obce zo svojich veľkochovov ošípaných, ktoré má narastajúci charakter, čo zhoršuje kvalitu života obyvateľov príahlého územia. Okrem toho je otázne, či pôda pri takej intenzívnej aplikácii hnojovice nezmení svoju kvalitu a nezhorší kvalitu podzemných vôd. Narastajúca nákladná doprava cez obytnú zónu tiež prispieva k zhoršovaniu životného prostredia hlukom a exhalátmami. Popri tom vedie od Prús k PD štátnej cesta III. triedy, ktorú by mohol navrhovateľ využívať vo väčšej miere a obísť tak obytnú zónu obce.

Predmetný zámer odporuje strategickému dokumentu **Program hospodárskeho rozvoja obce Podlužany** na programovacie obdobie 2015-2024, kde nie je žiadna zmienka o pokračovaní chovu hospodárskych zvierat. Naopak deklaruje rozvoj agroturistiky na predmetnom PD, v podprograme 5.3. Ochrana ovzdušia deklaruje **zabezpečiť účinnú ochranu pred malými a strednými zdrojmi znečistenia**, čím však chov prasiat jednoznačne je. V Územnom pláne VÚC TSK sa uvádzá, že objekt PD Podlužany sa má využiť na sušenie ovocia a výrobu oleja. Nikde sa neuvádzajú chov hospodárskych zvierat.

Zápach z chovu ošípaných takého rozsahu sa nedá eliminovať žiadnymi technickými opatreniami. Najväčší zdroj znečistenia – hnojovicová nádrž (okrem iného už technicky a morálne zastaraná), sa nachádza od plota PD, ktorý priamo susedí s rodinnými domami len niekoľko desiatok metrov. Trváme na tom, že sa jedná o činnosť novú a v zmenených podmienkach, nakoľko sa po ukončení chovu hovädzieho dobytka v roku 2014 postavilo v bezprostrednom okolí PD mnoho nových rodinných domov.

Obec Podlužany je východiskovým bodom pre turistické trasy vedúce do CHKO Strážovské vrchy kde sa v blízkom okolí nachádza až 5 prírodných rezervácií 5. stupňa ochrany a Chráneného vtačieho územia Strážovské vrchy. Touto činnosťou dôjde k poklesu turistického ruchu do tejto oblasti. V súčasnej dobe sa uskutočňujú významné turistické akcie počas celého roka, na ktorých sa zúčastňujú turisti zo širokého okolia.

Žijeme v právnom štáte, kde by každý mal byť zodpovedný za svoje konania a nezasahovať svoju činnosťou do majetkových a iných záujmov občanov. Ústava SR jednoznačne definuje, že „výkon vlastníckeho práva nesmie poškodzovať ľudské zdravie, prírodu, kultúrne pamiatky a životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom“. Príslušné zákony nám zaručujú právo na čisté životné prostredie a my si budeme toto právo hájiť všetkými zákonnými prostriedkami.

Zároveň trváme na všetkých doterajších stanoviskách našej Občianskej iniciatívy občanov Podlužian k Zámeru „Kravín pôrodnica s.č. 375 – prestavba na halu pre ošípané“ a žiadame jednotlivé pripomienky nášho vyjadrenia v odôvodnení rozhodnutia vyhodnotiť podľa §20a zákona EIA.

Na základe vyššie uvedených skutočností Vás žiadame danú činnosť posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z.z.